

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetés
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 óraker.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 198. szám.

Szerda, szeptember 2.

A torontálvármegyei közig. tanfolyam.

Nagybecskerek, szeptember 2.

A holnapi nappal vármegyénk székhelyén újból megnyílik a közigazgatási jegyzői tanfolyam, mely mint ilyen immár a tizenötödik; az 1900. évi XX. t. c. szellemének megfelelően pedig, mely a fokozottabb előképzettséget — a középiskolák nyolc osztályát vagy az ezzel egyenlőrangú egyéb tanintézetek befejezését — feltételezi, a harmadik tanfolyam.

A fentidézett törvény szerint az 1903—1904. tanfolyamokra tehát csakis oly hallgatók vétettek fel, kik fokozottabb előképzettséggel bírnak, így tehát az idén nyíltak meg az országban az első tanfolyamok, melyek az 1900. évi XX. t. c. tulajdonképeni szellemének felelnek meg.

Manapság, midőn úgy a kormányt, mint a törvényhozás tagjait és minden igaz hazafit az egységes magyar nemzeti állam fölépítésének eszméje és célja foglalkoztatja s ezen jogos és szent cél edes mindnyájunk szemei előtt lebeg, jól esik visszapillantánunk s foglalkoznunk az 1900 évi XX. t. cikkben foglaltakkal, mert akkor, midőn végre beláttuk azt, hogy állami és közigazgatási életünknek egyik legfontosabb szerve a községi jegyző, a mely községi jegyző — mint az közmondásossá is vált: — sok jót, de sok rosszat is tehet, nagy bölcsen járt el a törvényhozás, mikor ezen törvénycikk megalkotásával az ország jegyzői karának fokozottabb, a kor viszonyaihoz és követelményeihez mért kiképzetéséről gondoskodott.

És az ország ezután méltó joggal elvárhatja az újabb, képzettebb jegyzőktől még fokozottabb mértékben azt, amit köteleességnek kell hogy nevezzünk első sorban is, s a mely a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló ügyviteli szabályzatokban is bennfoglaltatik: a népnek, ügyes-bajos dolgainak igazságos, lelkiismeretes, gyors és minden zaklatás nélküli kiszolgálása.

Mert, — és különösen a mai, fokozódó nehéz megélhetési viszonyok között, — mikor annyi, — hogy egy, fájdalom, szállóigévé vált hasonlattal éljek — a diplomás proletár, a legmagasabb képzettséggel bíró s mégis szinylődő munkaeurók száma — a legkisebb községben is elég jól megfizetett jegyzőtől természetesen megkövetelhető hogy képzett, szorgalmas és becsületes ember legyen, a népnek s jogainak hüvédője, községének a tyja.

Torontálvármegye közönsége az 1900 évi XX. t. c. szellemét megelőzte, mikor az egész országban az első volt s a közigazgatási jegyzői tanfolyamot egy jó évtizeddel ezelőtt székhelyén felállította.

A közérdeknek szíven hordását nemcsak a vármegye, de az egész ország iránt bizonyította ezen előrelátó és bölcs, nemes intencióktól vezérelt cselekedetével, melynek előnyét, közhasznát és célravezősségét nemcsak a vármegye igen sok, de az egész országban is sok község már rég belátta és azt kellőleg méltányolni is tudja.

Az 1903/904. évi tanfolyam hallgatói ez idén is nagyobb számban jöttek városunkba s mint értesülünk: erős az értelmiség közöttük. Az ideai tanfolyam igazgatója vármegyénk közszeretettben álló új alispánja: Jankó Ágost. Ismert nagy tudása, sokoldalúsága s fennkölt gondolkodása előre is bizonyossá teszi, hogy az

1900 évi XX. t. c. szellemét a vezetése alatt álló tanfolyamon teljes érvényre fogja juttatni.

Bokros teendői mellett nagy feladat vár rá, melyet azonban ő a tanfolyamnak kipróbált, nagy lelkiismerettel fáradozó s immár az egész ország illetékes személyei előtt kiváló szakembereknek ismert előadói karáival a legsikeresebben fog megoldani.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken péltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Személyi hír.** Vécsey Zsigmond, Nagykanizsa városának polgármestere, városunk szülöttje, családjának látogatására Nagybecskerekre érkezett.

— **Megyei közgyűlés.** A hétfőn megkezdett rendkívüli közgyűlést ma délből rekesztette be dr. Dellimanics Lajos főispán. A jegyzőkönyvet e hó 5-én, szombaton hitelesítik. Hitelesítők: dr. Klein Mór, dr. Kardos Samu, Szalay József, dr. Brájer Lajos, dr. Pollák Viktor, Benkovich Miklós.

— **A közig. tanfolyam előadói.** A m. kir. belügyminiszter a nagybecskereki községi közig. tanfolyamnál kinevezte: igazgatónak Jankó Ágoston alispánt, igazgató helyettesnek dr. Véghe Lajos városi ügyészt, az előadói tiszttel pedig az igazgató helyettesen kívül Bielek Antal vármegyei tiszteletbeli főjegyzőt, Ládai Kálmán p. ü. igazgatósági segédtitkárt, dr. Riesz Jakab v. h. árvaszéki elnököt, Strosz Béla v. főjegyzőt, Szilágyi Albert m. aljegyzőt s végül Zsiross Mihály a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez beosztott vármegyei főszámvevőt ideiglenesen megbízta.

— **A Rákóczi-ünnep.** A nagybecskereki Rákóczi-ünnep rendező-bizottsága tegnap megállapította a szeptember 6-iki ünnepély programját, amely szerint az ünnepély délelőtt fél tíz óraker ünnepi misével kezdődik a róm. kath. templomban.

Innen a közönség a kaszinó nagytermébe vonul, ahol az ünnep a következő programmal folyik le:

1. Himnusz. Férfikar.
2. Elnöki megnyitó, mondja Franz J. L., a kaszinó igazgatója.
3. Kurucdalok. Férfikar.
4. Szavalt. Vitői ének Rákóczi Ferencről, írta Szávay Gyula; szavalja Dölle Matild k. a.
5. Hazám szerettek. Férfikar.
6. Emlékbeszéd, tartja Herr Ödön főgimn. tanár.
7. Rákóczi induló Farkas Imrétől; szavalja Berczelly György.
8. Szózat. Férfikar.

— **Kedves vendég.** A nagybecskerekieknek egy kedves régi ismerőse, a széphangu Nöcker János karnagy ma reggel óta Nagybecskereken tartózkodik.

— **Zsiross Mihály nyugdíjazása.** A törvényhatósági bizottság a mai rendkívüli közgyűlésen Zsiross Mihály rendelkezési adományban levő m. főszámvevőt saját kérelmére nyugdíjazta. Nyugdíját 3146 korona törzsfizetése után 2202 koronában állapították meg.

— **A délvidéki hadgyakorlatok.** Temes-Ujfalun, mint Temesvárról írják, a király szállásának szánt Zselénszky grófi kastélyban, az uralkodó elmaradása dacára, nagy az elevenség. A trónörökös — a király képviselőjét — uralkodót megillető fényvel fogják fogadni és az Ujfalura megérkezett udvartartása is fejedelmi személységhez méltó. A kastélyban nyert elhelyezést a

hadgyakorlat intézősége, amely az élén Beck báró vezérkari főnökkel tegnap este Ujfalura érkezett. Temesvármegye képviselőtében dr. Molnár Viktor főispán és Kabdebó Gergely alispán tegnap utaztak a trónörökös fogadására Temes-Ujfalura. A készülődések lázasan folynak. A község zászlódiszt öltött. Az idegenek immár nagy számmal érkeznek a hadgyakorlatok színhelyére s a hadgyakorlat minden részletében nagyszabású lesz.

— **A közig. tanfolyam megnyitása.** A községi közig. tanfolyamot, mint már említettük, holnap délelőtt nyitják meg ünnepiesen. A megnyitási ünnep programjának kiegészítésül közöljük, hogy a tanfolyam hallgatói nevében Deresty György Miklós fogja üdvözölni a tanfolyam igazgatóját és előadói karát. A tanfolyam hallgatói a megnyitás alkalmából ma este 8 óraker a kaszinó-kertben ismerkedési estét rendeznek.

— **A megyés püspök üdülése.** Desseffy Sándor megyés püspök, mint jelentettük, Reichenhallból Budapestre utazott. A megyés püspök most üdülését Tátra-Lomnicon folytatja titkára, Pacha Ágost pápai kamarás kíséretében, a honna e hó végével tér haza.

— **A fiatalság napja.** Még a tegnapi nap is élénkebb volt a mai nap. Még többen jöttek be vidékről s a népiskola tájékán, meg a kolostor körül néha szinte megakadt a közlekedés, annyian álltak a kapuk előtt. Természetesen úgy itt, de főleg a gimnázium körül ma is egy ad hoc börtén alapítottak a diákok s ugyancsak hangos harsogással a régi könyvek vására körül. Holnap, azaz a beirés harmadik napján, szokta tétőpontját elérni a zajos élet, mert akkor jönnek be legtöbben vidékről. Csak jöjjenek minél többen, legalább a becskerekiek is látják, hogy mi az az idegenforgalom.

— **Bérmálás.** Németh József főisz. püspök e hó folyamán kezdi meg bérmautját. A püspök, az eddig megállapított tervek szerint, a verseci esperesi kerületben kezdi meg a bérmálást. Bérmautjának további programja még nincsen végérvényesen megállapítva.

— **A vidéki hírlapirodalom köréből.** A Nagyvárad, Sas Ede hírlapíró kollégánk lapja részben szerkesztői változtatott. Sas Ede ugyanis, az eddigi felelős szerkesztő, főszerkesztő lett; a felelős szerkesztőt állást pedig a lap egyik régi munkatársa: Marton Manó foglalta el.

— **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, Kögl József nagybecskereki kir. törvényszéki irodatiszt tegnap 60 éves korában elhunyt. Az elhunytat ma délután temették el nagy részvét mellett s a temetésen a nagyszámú gyászoló közönség közt ott volt a törvényszék és járásbírószék tisztkara is, mely ékes koszorúval róttá le elhunyt kartársuk iránti utolsó kegyeletét. A nagybecskereki kir. törvényszék és járásbírószék bírái, segéd- és kezelő-személyzete a következő gyászjelentést adták ki:

A nagybecskereki kir. törvényszék és járásbírószék bírái, segéd- és kezelő-személyzete szomorúan tudatják Kögl József kir. törvényszéki irodatisztnak folyó hó 1-én 32. évi becsületes szolgálata közben rövid szenvedés után történt elhunytát. Nagybecskerek, 1903. évi szeptember 1-én. Kegyelet emlékének!

— **Az okkupáció emlékünnepé Kis-Öszön.** A boszniai okkupáció 25-ik évfordulóját díszes ünnepélylyel ülte meg tegnapelőtt Kis-Ösz községe. Az ünnepély jelentőségét emelte az is, hogy megjelent rajta a boszniai fölkelés vezérének Hadzi Loja elfogójának, Stipetics őrnagynak — az okkupáció alkalmával főhadnagy — özvegye is, jelenleg Vogel Antalné urnó s ő koszorúta meg a veteránok nemzeti színű lobogóját. Az ünnepély részleteiről különben a következőket írják lapunknak Kis-Öszről:

Reggeli 5 óraker taracklővések durrogása és zeneszó harsogása jelezte az ünnepnap felvirradását. Nyolc óra után a nagy számban érkezett vendégek és az egész község apraja, nagyja a község háza felé tödült, melyet nemzetiszínű zászlókkal és 1878. felírásu nemzeti-

szinü táblákkal szépen feldisznítottak, fél kilenc órákor felállottak a veteránok, mellükön az emlékérmekkel és nemzetiszinü kokárdákkal — négyes sorokban és egész katonásan elvonultak Vogel Antalné lakásához, ahonnan ő vele visszaterve, a zászlónak megkoszorúzása következett. Büszkén nézték a volt egyszerű katonák, amint volt tisztjük özvegye megható szavak kíséretében a koszorút a zászlóra függesztette. A zászló megkoszorúzása után a templomba vonult a diszes menet, követve a községi előjáráságtól és az egész képviselőtestülettől. Az ünnepi misét J a e g e r Sebestyén plébános mondotta s az ünnepi szentbeszédet is ő tartotta. Hatásos szavakkal esetelte a napnak jelentőségét, a hadjáratban résztvettek érdemeit s buzdította a jelenlevőket a haza és király iránti hűségre, hogy ők is legyenek oly hű fiak a haza és királynak, mint e veteránok. Mise után a községi képviselőtestület díszülést tartott, a mikor is az ünnepi beszédet K r o g l ó t h J ó z s e f községi jegyző tartotta. Gondolatokban gazdag beszédében főbb vonásaiban vázolta az okkupáció előzményeit, annak történetét és a csapatoknak Boszniába való bevonulását. Látni lehetett a veteránok arcán a meghatottságot, midőn lelki szemek előtt felelevenődtek — a beszéd hatása alatt — az akkori szenvedéssel teljes idők emlékei. Alig maradt szem szárazon, midőn a szónok oly érzésteljes szavakban lefestette azon fájdalmas percekét, midőn a vitézek a király parancsára, aggodó szüleik, zokogó feleségük és gyermekeik hátrahagyásával mentek oda, ahol oly sokan lették halálukat, ahol a kaszás halál arat. A beszédet követő nagy éljenzés lecsillapultával dr. T a k á c s F e r e n c községi orvos indítványára a képviselőtestület egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a harcosok iránt érzett tisztelete jeléül, azoknak emlékét megörökítendő, az ünnepi beszéd egész terjedelmében az ülés jegyzőkönyvébe felvétezzék. Ezután a zenekar eljátszotta a himnuszot és kalaplevegővel együtt énekelt az egész ünnepi közönség. A község házából a menet a temetőbe indult, az elhunyt bajtársak sírjainak megkoszorúzására. Fehérruhás leányok vitték a nemzetiszinü szalagos koszorúkat. A temetőben ismét J a e g e r Sebestyén plébános tartott, mely vallásosságtól áthatott, szívreható emlékbeszédet az elhunytak felett, mire az egyes sirokra egy-egy még élő veterán néhány szóval letette a koszorút. Ezután a menet a község házához visszatérve, széteszolt, hogy nemsokára a diszebedre gyülekezzen. A vendéglő nagyterme egészen megtelt résztvevőkkel. Az első tószót dr. T a k á c s F e r e n c mondotta — az ősi szokáshoz híven — a királyra, melyet falrengető éljenzés követett. Számos beszéd hangzott még el a jelenlevő Vogel Antalné urnőre, az agg harcosokra és a boszniai hadjáratban a nagy ezüst éremmel kitüntetett és ott megsebesült s jelen volt Ritter József. Este tánevigalom volt. Másnap reggel pedig az elesett bajtársakért tartott gyászmise zárta be az igazán szép ünnepélyt. Jellemző a tisztán németajku vitézek gondolkodásmódjára az, hogy, jóllehet egész katonáskodásuk ideje alatt minden ünnepélynél csak a „Gott erhalte“-t hallották, azt most teljesen mellőzték és csak a magyar himnuszot lehetett hallani.

— **Ipartestületi ülés.** A nagybecskereki ipartestület előjárásának békéltető-bizottsága tegnap este 6 órákor ülést tartott, a melyen több panaszos ügyet intéztek el.

— **Nyilvános köszönet.** Novák Frida k. a. egy gyermekelődásból fennmaradt 3 korona 16 fillért nagybecskereki izrael. nőegyletnek adományozott, mely nemes adományért halás köszönetet mond az elnökség.

— **Szent Gellért koporsója.** Farkas Sándor, a fíradhatatlan geológus legutóbb Csanádban és Torontálban végeztetett nagyarányú ásatásokat, a melynek során rábukkant arra a koporsóra is, a mely hajdanában szent Gellért püspök holttestét rejtette magában. Ós-Csanádon dák temetkezési helyet tárt föl Farkas Sándor. Decebal harcosainak temetőjéből vaskardok, urnák, bronzékszerek, csiszolt gránátgyöngyök, üvegpaszták, spondilius tengeri kagylók, csigák, gyöngyök, csontszerszámok kerültek a tudomány birtokába. Ugyanezen község területén, a 13. római legió tábor helyén, római sirokat nyitott meg Farkas, a melyekben igen szép domborművű római sírköveket talált. E sírkövekkel Tiberius és Traján császárok főembereinek a sírhantját jelölték meg. A római sirok közelében kun temetőre bukkant a jeles kutató, nem messze attól a nevezetes helytől, a hol az ötvenes években Attila kincsét találták fel. A kun sirokban griffes bronzsattok heverték. Kétszeresen érdekes ránk nézve a jámgóri halom környékén felkutatott pogánykori magyar temető, a hol fülkarikákat, gyűrűket, kardokat, kengyelvasakat és zablákat talált. Ehelyütt volt az első keresztény magyar püspökség székhelye s itt fedezte fel Farkas szent Gellért püspök koporsóját. A koporsó még az avar időkben épített s régen rombadólt görög keresztény templom kriptájában találtatott fel. Diszes kőszarkofág ez, a melyen gót kereszt látható. A kőkoporsó üres. Mint az írott hagyomány beszéli, szent Gellért püspök holttestét

Firenzebe vitték ebből a szarkofágból. A vértanu püspök koporsóját az ós-csanádi templom mellékhajójába szállították s ez idő szerint ott őrzik.

— **A kaptabatyárok.** Olvasóink előtt ismeretes, hogy egy helyi lap a törvényhatósági bizottság azon tagjait, kik nem szavazták meg Várady indítványát, kaptabatyároknak nevezte el. Erre vonatkozólag lapunk egyik barátja a következő verset küldi be:

Hazafias ömlengések.

Busul a magyar
Honhazája romjain,
Jajkiáltás hallszik
A bércék ormain.

Fetreg a zászló
Békanyalás sárban,
Szineinek nyoma
Vesztett a posványban.

Kaptabatyár hada
Tépte, liporta,
Pogány se járt el úgy még,
Sem a fényes porta.

Zsidó, sváb, tót és a rákok
Átkos fajzata
Mind „igent“ és „ament“
Ugat az ebada!

Mind akasztófa virága,
Huncfut hazaárulók,
Magyar sereg nem kell nekik,
Csak halbrechts svengulók.

Furkós bottal, fitykösökkel
Rontsunk rájuk vitézül,
A mi nincs — azt verjük hát be
A fejüket — németül.

Sátánus.

— **Templomrablás.** Topolya község előjárása a minap jelentést tett a csendőrségnek, hogy az ottani róm. kath. templomba ismeretlen tettesek betörték s onnan egy bádóg perselyt, a melyben nagyobb összeg pénz volt, ellopták. A csendőrség a nyomozást azonnal folyamatba helyezte, a tetteseket azonban ez ideig még nem sikerült elfogni.

— **Kirándulás a Tatrába a zsonai iparkiallítás és a Rákóczi-kiállítás megátogatásával.** A ma kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a Tárvidek megtekintésének megkönnyítése céljából Budapestről Poprádfelkára és vissza szülő a gyorsvonatok igénybevitelére is érvényes kedvezményes áru menetérti jegyek adatként ki, melyeknek ára az I. osztályban 48 és a II. osztályban 32 korona. Ezen jegyekkel az utazás Zsolnán és Kassán át is történhetik és mindezen állomásokon egy-egy napra megszakítható és így a Tatrába utazó közönségnek is alkalma nyílik a zsonai iparkiallítás és a kassai Rákóczi-kiállítás megtekintésére. Együttal figyelmeztetik az utazókönzönséget, hogy idegenforgalmi és utazási vállalat és vidéki fiókirodái 55 koronáért szelvényfüzeteket bocsátanak a közönség rendelkezésére, a melyek Csorbatóra fogaskerekű vasutára, onnét Uj-Tatrafüredre, Bariangligetre, Szepes-Bélára kocsijáratra és Szepes-Béláról Poprád-Felkára vasuti utazásra, valamint a béli csepőbarlangba való belépésre s végül ezen három napra terjedő kirándulás alatt kényelmes ellátásra és elszállásolásra jogosítanak, továbbá 30 korona áron oly jegyfüzeteket, melyekkel Szepesbéláról a Magura hegységen át Dunajecre tutajkirándulásban lehet résztvenni és végül 9 kor. 25 fillér áron oly szelvényfüzeteket, melyekkel a kassai Rákóczi ereklékiallítást látogatók részére Kassán a Schalkház szállóban egy napi elszállásolás és ellátás nyújtatik. Minden egyéb felvilágosítást készséggel megad a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodája (Budapest, IV., Vigadó-tér 1.)

Irodalom és művészet.

* **Torontálvármegye a magyar színészetért.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén a magyar színészet segélyezésére az 1904. és 1905. évek 3000—3000 koronát szavazott meg. A színügyi bizottságba ugyancsak a mai gyűlésen Jankó Ágoston alispánt választották be.

* **Magyar Lant.** Az Angyal Ármánd és Vajda Emil dr. szerkesztésében Győrött megjelenő „Magyar Lant“ III. évf. 14. sz. száma megjelent szokott érdekes szövegtartalommal s eredeti zenei melléklettel. E számot gazdagítja Damant Leó régi magyar dalok felhasználásával „A cigány leány“ c. alatt ötletes drámailag is szépen kidolgozott balladája; továbbá Lichtenstein L. mély érzésű „Leány dala“ s Kirchner Elek, e kiváló magyar zeneszerzőnek „Pusztai hangok“ c. eredetien motivált magyar zenedarabja. A szövegtartalom érdekesen emlékezik meg a közelebről lofolyt temesvári országos dalárünnepélyről „Olimpiad után“ cím alatt. Kritikailag méltatja az ünnepély lefolyását s jelentőségét. Tárcájában szakszerű és mégis élvezetes előadás van a művészi vonásnégyesről. Hazai s külföldi hírek, kritikák, egyleti élet, vegyesek, irod. rovat

stb. teszik igazán páratlanú az egyedüli tisztán nemzeti magyar irányú s törekvésű lap szellemi részét. E szám is fényes bizonyítéka e lap életrevalóságának, gazdag tartalma s olcsósága mindenkép pártolást érdemel. Előfizetési ára egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. A lapot olvasó közönségünknek a legmelegebben ajánljuk.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Adósok börtöne Bégaszentgyörgyön.** Furesa ügyben itélkezett ma délelőtt a nagybecskereki törvényszék dr. Polgár Sándor törvényszéki bíró elnöklésével. Bégaszentgyörgyön történt meg ugyanis az a különös s nem éppen mindennapinak nevezhető esemény, hogy egy adóst, ki nem tudott eleget tenni fizetési kötelezettségének, a községi bíró minden teketória nélkül maga elé hívatta és — becukatta, cseppet sem respektálván a törvényt, illetve nem gondolva, vagy ami még természetesebb, nem tudva, hogy az adósok börtöne létezett ugyan valamikor nagyon régen, de a civilizáció előrehaladottságával ez a különös intézmény megbukott s manapság már csak az emléke él, vagy legalább is azt hisszük. A következőkből azonban kitérünk, hogy Bégaszentgyörgyön föléledt az adósok börtöne, igaz ugyan, hogy mindjárt be is alkonyult neki. A dolog története az: Moldován Száva bégaszentgyörgyi községi bíró Grunics Szidorról három darab jubort küldött Kolarszki Zsivó ottani szücsmesternek azon célból, hogy a börtönből ugynevezett kozsokokat (börtmellény) készítsen. Kolarszki a megbízatásnak eleget is tett s a kívánt kozsokokat elkészítette s munkájáért 9 koronát kért. Moldován azonban drágálotta a munkát s nem akarta a kért összeget megadni. Hosszabb alkudozás után megegyeztek abban, hogy Moldován nem veszi meg a kozsokokat s Kolarszki kötelezte magát, hogy a börtök fejében április 20. tól számítandó 8 nap alatt Moldovánnak 4 koronát fog fizetni. Az egyezés a maga rendje és módja szerint meg is történt s Kolarszki megnyugtatta tért haza, magával vivén természetesen most már az ő tulajdonát képező kozsokokat is s még talán örül is a jó üzletnek. Csakhogy ezen öröme nagyon is korai volt, mert egy szép napon (a vádirat szerint április hó 24. én. tehát négy nappal a fizetési határidő előtt) beállit hozzá a községi hajdu s irást hoz, amely szerint szigorúan meghagyatik Kolarszki szücsmesternek, hogy rögtön menjen el a község házára. Kolarszki semmi rosszat nem sejtve, az idézvényt szép gondosan zsebre vágta s azzal el is ment a községi előjárósághoz. Moldován Száva községi bíró azzal a nem éppen kellemes felhívással fogadta a gyanutlan Kolarszkit, hogy fizesse meg a 4 koronát, a melylyel a börtök fejében neki tartozik. Kolarszki a felhívásnak nem tett eleget, hanem hivatkozott a köztük létrejött egyezésre, amely szerint ő csak négy nap múlva tartozik a börtök árát megfizetni. Ebből természetesen szóváltás támadt, a melynek az lett a vége, hogy a szigorú s feleselgetést nem tűró bíró az adóst, mivel a fizetésre nem volt hajlandó, egyszerűen tömlöcbe vettette, Stumpf Miklós községi rendőrt pedig azzal a szigorú bírói meghagyással küldötte Kolarszki feleségéhez, hogy a kozsokokat nyomban adja ki, a mit a rendőri hatalmat respektáló asszony meg is tett s így a szegény Kolarszki bátran elmondhatta volna, hogy se pénz, se posztó. Hanem hát ő nem szolt semmit, hanem feljelentette a bírót az ügyészségnél, a mely Moldovánt személyes szabadság elleni vétség címén perbe fogta. Így került Moldován a nagybecskereki törvényszék elé, a mely a mai főtárgyalás folyamán behajthatatlanság esetén 1 napi elzárással helyettesíthető 20 korona pénzbírságra ítélte őt. A vádlott és az ügyész megnyugodtak az ítéletben, a panaszos képviselője ellenben felebezett.

TÁVIRATOK.

A válság.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál“ eredeti táv.) Politikai körökben egész határozottan beszélnek, hogy a válság még e héten, vagy legkésőbb a jövő hét elején megoldást nyer.

A pécsi püspök betegsége.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Karlsbadból jelentik, Hettyei Sámuel pécsi püspök, aki ott kurát tart, legutóbb annyira megbetegedett, hogy operációt kellett rajta végrehajtani. Az operáció, melyet a napokban végeztek, igen jól sikerült s a püspök állapota megnyugtató.

Az angol király Bécsben.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Ma délelőtt Edward angol király tiszteletére nagy udvari vadászat volt, melyen az udvar tagjain kívül számos méltóság vett részt.

A budapesti tüzkatasztrófa.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A fővárosi magánépítési bizottság ma délelőtt Kun Gyula tanácsos vezetésével megvizsgálta a Párisi Áruház épületét s részletes jegyzőkönyvet vett föl, mennyiben történt eltérés az átalakításnál az eredeti építési tervtől. Miután az épület átkutatását a folyton izzó anyag és a megrendült épület falai lehetetlenné teszik, úgy, hogy a házat restaurálni nem is lehet, az épületet egészen le fogják bontani és újra építik.

Véres szocialista ünnep.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aradról jelentik: Az aradi nemzetközi szocialisták tegnapi délután rendeztek. Az ünnepélyen a szocialisták összeveszttek, a miből csakhamar véres verekezés lett úgy, hogy mire a rendőrség közbelépett és szétzavarta az „ünneplőket,” akkorra már husz sebesült feküdt a csatatéren. A sebesültek között háromnak a sebe életveszélyes. A szocialisták ottani „vezérüket” sem respektálták, mert a vezért, aki Ponta Péter cipész, úgy elverték, hogy hetekig nyomja az ágyát.

Anarkia Bulgáriában.

Budapest, szept. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából táviratozzák, Bulgáriában valóságos anarchikus állapotok uralkodnak. Hír szerint Ferdinand fejedelem maga sem mer Szófiába menni, mert állítólag megtudta volna, hogy a szófia helyőrség tisztjei merényletre készülnek ellene.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1903. szeptember 2.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		kor-tól	kor-ig	50 kilogr. ára		kor-tól	kor-ig
		kor-tól	kor-ig			kor-tól	kor-ig		
Tiszavidéki	uj	76	7.40	7.55	80	7.70	7.85		
Pestvidéki	uj	76	7.30	7.45	80	7.60	7.75		
Bánsági	uj	76	7.35	7.50	80	0.-	0.-		
Bácskai	uj	76	7.45	7.60	80	0.-	0.-		
Rozs	uj								
	elsőrendű			70-75		6.05	6.15		
	másodrendű					5.95	6.05		
Árpa									
	takarmány		60-62	5.50	5.70				
	égetni való		62-64	5.40	5.50				
	sörtőzésre való		64-66	0.-	0.-				
Zab									
	hánsági		32-41	5.50	5.65				
Tengeri ó									
	hánsági			6.-	6.15				
	másnemű			6.15	6.25				

Határidő-üzlet.

Budapest, szept. 2. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tözsdén az árak nagyobbrészt szilárdak. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.45
Buza (áprilisra 1904.)	7.72
Tengeri (májusra 1904.)	5.37
Zab (októberre)	5.44
Rozs (októberre)	6.25

Nyiltér.*)

Tekintetes

Dr. Pollák Viktor urnak

Helyben.

Tisztelt Barátunk! Megbizásod alapján főkérünk dr. Sándor Mihály urat és tőle elégtételt kértünk az általa veled szemben mai napon a kir. járásbírószálg tárgyalási termében elkövetett sértésekért.

Az általunk ma esti 8 1/2 óra a kaszinóba kitűzött találkozóon megjele tek Edenburg Lajos és dr. Hubert Zsigmond urak, akikkel együtt föl-vettük a % alatt idezárt jegyzőkönyvet.

Ebből a jegyzőkönyvből is kitűnik, hogy Edenburg Lajos és dr. Hubert Zsigmond urak

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

egyedül a benne foglalt nyilatkozat közlésére bírtak megbízatással s az ügynek lovagias uton való tárgyalására felhatalmazva nem voltak, amiért ezt a kijelentésüket tudomásul véve, az ügynek tárgyalásába mi sem bocsátkoztunk s így azt részéről a lovagiaság szabályai szerint befejeztnek nyilvánítjuk.

Baráti üdvözlöttem

Nagybecskerek, 1903. szeptember 1-én.

Öszinte hived

Dr. Végh Lajos,
Dr. Demkó Endre.

Jegyzőkönyv.

Kelt Nagybecskereken, 1903. évi szeptember hó 1-én esti 8 1/2 órákor a kaszinó helyiségében a dr. Pollák Győző és dr. Sándor Mihály urak közt felmerült becsületbeli ügyben.

Jelen voltak az alulírottak.

Dr. Végh Lajos és dr. Demkó Endre, mint dr. Pollák Győző megbízottai felük nevében elégtételt kérnek dr. Sándor Mihálytól az általa mai napon a délelőtti folyamán a kir. járásbírószálg tárgyalási termében dr. Pollák Győzővel szemben elkövetett sértésekért, melyek az általuk egyszerű másolatban felmutatott 1903. Sp. I. 484/10. sz. jegyzőkönyvben foglaltaknak.

Edenburg Lajos és dr. Hubert Zsigmond előadják, hogy dr. Sándor Mihály által felkértek arra, hogy vonatkozással a kért elégtételre dr. Sándor Mihályt nyilatkozatát közöljék, melyet dr. Sándor Mihály jegyzőkönyvbe foglalni kér.

Dr. Pollák Győző megbízottai azt a kérdést intézik a megjelent urakhoz, hogy dr. Sándor Mihályt a szóban forgó ügy tárgyalására kiküldött megbízottai-e? Mire az urak kijelentették, hogy dr. Sándor Mihályt csak a hivatkozott nyilatkozatának közlésére kérték fel és jelentek meg és minthogy dr. Sándor Mihály csakis erre kérte fel őket, az ügy tárgyalásába nem bocsátkoznak és leadják dr. Sándor Mihály követező nyilatkozatát:

„En dr. Sándor Mihály dr. Pollák Győzőnek a kért elégtételt kerekben megtagadom, mert a jogvédői intézmény feltételét képező cselekvés-szabadság veszélyeztetését látom fenforogni, ha az ügyvéd társadalmi uton vonathatik felelősségre oly cselekményért, melyet az a hivatásának gyakorlása közben ért bántalom retorsiójaként követett el. Minthogy a jogvédői cselekvés-szabadság fent-körülírt korlátozását a jogszolgáltatásra hátrányos-nak tartom, ezt a magam személyére vonatkozó-lag egyszerűs mindenkorra megszüntetni óhajtom, miért is kijelentem, hogy ilyen cselekményért sem most, sem a jövőben senkinek társadalmi uton elégtétellel nem szolgálhatok.”

Dr. Pollák Győző megbízottai kijelentik, hogy ekként az ügyet nem tárgyalhatták.

Ezzel a jegyzőkönyv befejeztetven, aláíratott.

Kmf.

Dr. Végh Lajos, Dr. Hubert Zsigmond,
Dr. Demkó Endre, Edenburg Lajos.

Másolat.

1903. Sp. I. 484/10. ügyszám.

Jegyzőkönyv.

Kelt Nagybecskereken a kir. járásbírószálgnál Pollák Győzőnek Fischer és Löwi cég ellen 850 korona 12 fillér iránt folytatott perében a tárgya-lás folyamán történt rendezés tárgyalásán. Jelen voltak: A bíróság részéről: Alföldy Ede kir. járásbíró és Scheibl Mihály ügyvéd felperes és Sándor Mihály ügyvéd az alperes képviselőjében. A tárgyalás megnyitáskor az alperes képviselője azt a kérelmet terjesztette elő, hogy a megyei közgyűlésre való tekintettel a tárgyalás el-halasztassék. Felperes ellenzete a tárgyalás elhalasz-tását, de azzal az indokolással, hogy a bíróság, panasznap lévén, tulságosan el van foglalva, kijelentette, hogy a bíróság iránt való tekin-telből kérné a tárgyalás elhalasztását, az ellenfél kívánságát azonban nem hajlandó figyelembe venni, mert annak tárgyalási modora nem tarthat igényt előzékenységre, ne lsson ebben előzékenységet. Sándor Mihály erre azt a megjegy-zést tette, hogy tehát az ellenfél vak. Pollák Győző így vágott vissza: „buta.” Midőn Pollák Győző ezt mondotta, háttal volt Sándor Mihály felé for-dulva, de a buta szót elég hangosan mondotta. A bíróság a kifejezés miatt Pollák Győzőt rendre-utasította és figyelmeztette, hogy további rend-zavarás, vagy illetlen viselkedés szigorubb meg-torlást vonna maga után. Sándor Mihály erre kijelentette, hogy nem hallotta ugyan mi miatt utasított rendre Pollák Győző, de mert a rendreutasításból sértésre következtet, azt vissza-utasítja. A bíróság Sándor Mihályt a további nyilatkozástól eltiltotta, azzal az indokolással, hogy a rendreutasítással az ügy elintéz-tett. A bíróság arra is figyelmeztette al-peres képviselőjét, hogy e helyütt további elégtételre nincs szüksége s ha egyéb elégtételt akar talán szerezni, ez iránt a bíróság helyiségén

kívül intézkedjék. Ezután a bíróság átnyújtotta felperesnek a halasztási jegyzőkönyvet aláírás végett. Miközben felperes a jegyzőkönyvet alá-írta, alperes képviselőjére tekintve, így szólt: „süket”. Ezt a kifejezést a bíróság nem hallotta s csak akkor lett figyelmes, midőn alperes kép-viselője hangosan azt mondotta: „szemtelen”, egyuttal kezét emelt felperesre, előbb azonban felperes még azt mondotta: „pimasz”. Alperes képviselője azt állítja, hogy kezét csak akkor emelte fel, midőn a pimasz szó elhangzott. Midőn Sándor Mihály kezét emelt felperesre, ez rögtön védelmi és egyuttal ütésre kész állásba helyez-kedett, de a bíróság erőlyes közbelépésére mind a két fél abban hagyta a támadást s a bíróság figyelmeztette őket, hogy rendezésük és illet-len viselkedésük kivéztetést vonna maga után. Ütés egyik részről sem következett be. Alperes képviselője azt állítja, hogy arcul akarta ütni felperest, de mert az meghátrált, nem érthette el. Felperes tagadta, hogy meghátrált s hogy alper-es képviselője ezért nem érthette el. A bíróság megállapítja, hogy az alperes képviselője rész-ről említett meghátrálás nem történt. A jegyző-könyv felvétele közben felperes az alperes kép-viselőjével szemközt még ezeket a kifejezéseket használta: „szemtelenség és gyávaság”. Felperes megjegyezte, hogy a „süket” kifejezést alperes felé fordulva halkabban magában mondotta, hogy a bíróság ne hallja, mert a bíróság részéről figyelmeztetett, hogy több rendutasítás nem fog történni, hanem szigorubb eszközök alkalmazá-sára kerül a sor. Felolvasás után aláíratott s az alábbi határozat kihirdetett. Sándor Mihály ügyvéd felfolyamodást jelentett be. Pollák Győző a jogorvoslat tekintetében nem nyilatkozott. Knft. Alföldy Ede s. k., kir. járásbíró, Scheibl Mihály s. k., jegyzőkönyvvezető. Sándor Mihály s. k. Dr. Pollák Győző s. k.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibanárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Panesováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Panesovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 8 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalálva—Panesova és Alibanárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

120.576/903. számhoz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1904. évben szükséges 21000 q. kőolaj szállita-sára eszennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi szeptember hó 25-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak igazgatóságának anyag-és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtanók vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag érté-kének 5%-a legkésőbb 1903. évi szeptember hó 24. déli 12 óráig a m. kir. államvasutak buda-pesti központi főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadó és kötelezők a 122.291/96. sz. általános szállítási és a kőolajra vonatkozó 39.986/92. sz. különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonat-kozó egyéb részletes módozatok az ajánlati fel-hívásban foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag-és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetősekéknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltár-beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1903. augusztus hóban.

(32)

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

24260/I. szám.

Magyar kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

M.-radna—kisgyulafehérvár—piski—petrozsény—lupény—piski—vajdahunyadi és gyulafehérvár—kénesei összesen 348 kilométer hosszú, nemkülönben a piskii forgalmi főnökség hivatalos helyiségeiben használatban levő összes szolgálati óráknak 1904. évi január hó 1-től számított 3 éven át jó karban tartása, javítása és szabályozása iránt ezennel pályázatot hirdetünk, ennél fogva felhívjuk a pályázni kívánó és iparendelőlyel bíró órásokat, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a pályáorák jókarban tartására 24260/1903. szhoz” felirattal borítékba zárt ajánlataikat lepecsételve f. évi szeptember hó 30-án déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános igazgatási (I.) osztályánál nyújtsák be.

Bánatpénz fejében 100 kor., azaz száz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb f. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

A szerződési feltételek alulírt üzletvezetőség I. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve kívánatra postán megküldetnek, feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A pályáorási székhely Piskitelep, vagyis az illető órás, ki e teendőket megbizatik, köteles Piskitelepen lakni, illetve ott üzletet tartani.

Az ajánlatok feletti határozathozatal az ajánlatok felbontásától számított 14 nap alatt várható, míg a letett bánatpénz ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Az ajánlattevők ajánlatukkal az azok fölött hozandó végleges határozat hozataláig kötelezettségben maradnak s azokat nem vonhatják vissza, visszavonása a bánatpénz elvesztését vonja maga után.

Arad, 1903. augusztus hóban.

3-2

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

21529/903. sz.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Kolozsvárt.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetősége 1904. évi január 1-től kezdődőleg három egymásután következő évre pályázat útján kívánja biztosítani hivatalnokai és hivatalnokgyakornokai számára azon egyenruhákat és egyenruházati cikkeket, a melyeket szolgálat közben az illetők viselni tartoznak.

Ezen egyenruhák a következőkből állanak: 1. nyári zubbony, 2. tavaszi vagy őszi zubbony, 3. téli zubbony, 4. nyári nadrág sötétkékesszürke vagy drappszínű szövettől, 5. tavaszi és őszi nadrág, 6. téli nadrág, 7. tavaszi és őszi felöltő, 8. téli felöltő, 9. sapka, 10. nyakraváló, 11. keztütyű, 12. karkötő, 13. rangjelző rózsák.

Az 1—8. tétel alatt felsorolt egyenruhák készítéséhez szükséges felső kelmék bármely bel-földi posztógyárossnál szerezhetők be.

A 9—13. tétel alatt felsorolt ruhadarabok és ruházati cikkek, valamint az 1—8. tétel alatti ruhadarabok elkészítéséhez a felső kelméken kívül szükséges egyéb kellékeket szállító tetszése szerinti forrásból szerezheti meg, ezekre nézve csak az a kikötés, hogy jó minőségűek s a mennyiben ezen cikkeket Magyarországon is gyártják, hazai gyártásuak legyenek.

A szabályszerűen kiállított, egy koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi szeptember hó 24-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános osztályánál benyújthatók, illetve posta útján beküldendők s a boríték a rendes címzésen kívül ezen külcimmal is ellátandó: „Ajánlat 21529/903. számhoz hivatalnoki egyenruhák szállítása iránt.”

Kelt Kolozsvárt, 1903. augusztus hóban.

(3.3)

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

21491. sz. III.

A magy. kir. államvasutak
budapest-jobbparti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán a magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság hajóival érkező, valamint az ezekkel továbbítandó áruknak a vasuti kocsikba, illetve vasuti kocsikból a hajóra való átrakási munkálatok végzésére ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak Zimony állomásán végzendő vízi átrakodási munkálatokra 21491/903. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal (esetleg iparendelőly stb.) felszerelt ajánlatok 1903. évi október hó 20-ának déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához (Budapest külső Kerepesi-ut VIII. ház) nyújthatók be.

Bánatpénz fejében pedig 500, azaz ötszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1903. évi október hó 19-ének déli 12 óráig leteendő.

Budapest, 1903. évi június hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

T. cz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli „**Temesvári gyár-cárosi sör**raktáramban, ezen előnyösen ismert sör mellett, még az

Ó-Pilseneti Sörgyár

(Pilsen mellett)

készítményeinek **kizárólagos raktárát is átvetem.**

Felhívom b. figyelmét ezen legjobb hírnevű sörre, amely a világ minden részében legnagyobb elterjedtségnek örvend, azzal, hogy raktáramban mindenkor úgy **hordóban**, mint **naponta frissen töltött, jégbeültetett palackokban** kapható és kívánatra a **házhoz is szállítatik.**

Kérem szives érdeklődését és kívánatra szívesen szolgálok legelőször árajánlattal.

Kiváló tisztelettel

PÓTI FERENC

sörraktár, (648-10.8)

Eötvös-utca 5., a régi posta-épülettel szemben.

Telefon 105.

100.064/903. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évben, illetőleg 1906. év végéig szükséges román- és portland-cement szállítását biztosítani kíván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1903. évi szeptember hó 22-ig beterveztendők, a bánatpénzek pedig a megelőző napon déli 12 óráig leteendők.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyszintén az általános szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrásy-ut 73. szám. II. emelet 40. ajtószám), valamint minden üzletvezetőségénél megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta útján is megrendelhetők, megjegyezvén, hogy az általános feltételek minden példányáért 50 fillér fizetendő.

A feltételeknek posta útján való megküldése esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő.

(3-3)

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

49.173/1903. szám.

M. kir. államvasutak

Legelőször utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóinak.

Hajójáratok menetrendje.

1903. március hó 15-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencébe. Minden csütörtökön reggel 7 óra 30 p.-kor. Minden kedden és szombaton este 8 óra 15 p.-kor.

2. Indulás Fiuméből Anconába. Minden szerdán reggel 7 óra 30 p.-kor. Minden hétfőn és pénteken este 8 óra 15 p.-kor.

3. Indulás Velencéből Fiuméba. Minden pénteken reggel 7 órakor. Minden hétfőn és szerdán este 7 óra 30 perckor.

4. Indulás Anconából Fiuméba. Minden csütörtökön reggel 7 órakor. Minden kedden és szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra.

Menetidjok

a hajó-átkelesi illetékekkel együtt:

Honnan	H o v á	Pénz- érték	Gyorsvonat		
			I.	II.	Személy- vonat III.
o s z t á l y					
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	40-00	30-00	16-00
"	Cannes	franc	122-45	87-80	
"	Firenze	"	79-80	58-10	32-50
"	Genova	"	95-55	69-10	38-95
"	Grasse	"	124-60	89-25	
"	Lyon-Perrache	"	134-55	95-70	
"	Marseille	"	144-05	102-40	
"	Milano	"	76-25	55-60	31-05
"	Menton	"	116-30	83-65	
"	Napoli	"	106-85	77-05	43-00
"	Nizza	"	119-00	85-45	
"	Róma	"	80-05	58-25	32-60
"	Torino	"	95-40	69-00	38-90
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	51-40	37-40	19-50
Berlin	"	márka	103-80	73-50	41-20
Breslau	"	"	80-60	58-00	31-80
Hamburg	"	"	130-20	93-10	54-90

A gőzhajókon egy ágyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átkelesi díj magában Fiuméből—Velencébe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelylyel együtt . . . . . 16 kor.

I. osztály . . . . . 12 "

III. " (fedélzet) . . . . . 6 "

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt közlekedő gyorsvonatokkal, valamint Velencébe és Anconába a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban állanak. Fiuméba a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat és pedig: Zarába, Metkovicba, Raguzába és Cattaróba, melyek menetrendje az „Utmutato”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak központi menetjegyirodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1903. március hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

UJDONSÁG!

Ecet-essencia, valamint
== uj ecet. ==

A legjobb és legkedveltebb ecet az ételek besavanyításához a kellemes íze végett. Szép tiszta fehér színű és nem festett, mint a legtöbb ecet. Főelőnye még az is, hogy ezen ecettel besavanyított uborkák és paprikák nem puhulnak meg, hanem keménységüket megtartják és nem penészednek.

Ára
literenként:
az uj ecet-lényeg 12 f.
az uj ecet 6 fillér.

Az ismételésűsítőknak
előszóban számítom.

Kapható
Glorigijevity
Jóca,

liszt- és
fűszerkereskedőnél
Nagybecskerek.
Buzatér.

(685-16.7)

FELTÜNŐ UJDONSÁG.

Delice

legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

560-x 18

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egy szer veszi és többé mást nem szíhat.